

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Licentiæ retinendi Famulam Formula II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

Licentiæ retinendi famulam.

FORMULA II.

SYMMARIUM.

- 1 Mulier quinquagenaria præsumitur (quando est honesta) cohabitare posse cum Clerico absque periculo incontinentiæ.
- 2 Mulieres suspectæ, non tantum si famulæ sint, sed etiam consanguineæ cohabitare non permittuntur cum Cle-

- ricis, quamvis senilis ætatis.
- 3 Licentia retinendi famulam non est concedenda sine justa, & rationabili causa.
- 4 Episcopus concedendo licentia retinendi famulam, non dispensat, ut Clerici possint cohabitare cum Mulieribus, sed declarat in casu proposito cohabitationem non esse punibilem.
- 5 Licentia retinendi famulam non exigitur, quando est consanguinea in gradu de jure permissio, nisi esset suspecta.
- 6 Licentia retinendi famulam debet gratis concedi.

N. Episcopus N.

Tibi R. N. Parocho (sive Presbytero) N. ut famulam nomine N. ætatis 50. annorum, bonæ famæ, & æstimationis, justis de causis animum nostrum dignè moventibus, pro servitiis domesticis, & custodia tuæ Domus retinere possis ad nostrum beneplacitum sine molestia nostræ Curæ, firma in reliquis remanente prohibitione Sac. Canonum, gratis indulgemus. Datum &c.

N. Vicarius Generalis.

Loco ✠ Sigilli.

N. Cancellarius Episcopalis.

ADNOTATIONES.

1. **ÆTATIS 50. ANNORUM.** In hac enim ætate cessat omnis aliena sinistra suspicio, & mulier aliàs honesta præsumitur tunc cohabitare posse sine periculo incontinentiæ: juniores autem Episcopus nisi raro, & ex magna causa non permitat, quod cum Presbyteris solis, Curam animarum præsertim exercentibus, cohabitent, quia illorum pedes descendunt in mortem, & ad inferos gressus penetrant, ut habetur ex Divino oraculo Proverb. cap. 5.
2. **BONÆ FAMÆ.** Quotiescunque muliere, quæ cum Clericis cohabitare permittuntur, sunt aliquo modo suspectæ, non tantum famulæ, sed & si consanguineæ sint, separandæ sunt, & arcendæ ab illorum Domibus, quamvis sint senilis ætatis, Nicol. lucubr. can. lib. 3. tit. 2. de cohab. Cleric. n. 1. Sac. Congr. Episcop. in Seno-

gallen. 15. Febr. & in Ferrariens. 7. Junii 1619. in qua famula erat ætatis annorum 66.

3. **JUSTIS DE CAUSIS.** Licentia hæc non est concedenda contra dispositionem Sac. Canonum indiscriminatim omnibus Presbyteris sine delectu, & sine causa, sed tantum prudentiali, & rationabili motivo concurrente, & præcipuè bona, & nunquam interrupta fama honestatis Presbyter licentiam petentis, & quod alio modo non possit succurri absque gravi incommodo indigentis illius, aliàs enim Episcopus dispensando non esset immunis à culpa, ut monet Concil. Trid. sess. 25. cap. 18. de reform. latè Speri. decis. 109. per tot.

4. **FIRMA REMANENTE PROHIBITIONE SAC. CANONUM.** Cum Sacri Canonès obligent non solum ad pœnam, sed etiam ad culpam, ut docet Fagnan. in cap. Canonum statuta num. 48. de Constit. ideo Episcopus

pus hic in licentia non dispensat absolute, ut Presbyter, sive Clericus possit cohabitare cum muliere extranea, sed declarat transgressionem in casu sibi proposito, non esse punibilem in foro externo, & illum absolvit à pœna: An autem ita eveniat quoad culpam coram Deo, Clericus simplex, sive Presbyter consulat conscientie suæ: Quod maxime advertere debent Episcopi in expeditione hujusmodi licentiæ.

5. Si autem mulier esset Presbytero conjuncta in gradu consanguinitatis de jure permissio, tunc non videtur imponenda necessitas licentiam impetrandi, etiamsi retineatur cum qualitate famulatus, ut sentiisse videtur *Sacr. Congregat. Concilii in Casenaten. Synodi 26. Februarii, & 26. Martii 1695.* dummodo tamen non sit suspecta, ut jam dixi supra, & in *adnotat. ad Formul. Edicti de Vit. & Honest. Cleric. & declaravit Sacr. Congregat. Deputata in Vigilien. Synodi 20. Maii 1699. ad 16.*

6. GRATIS. Potest Episcopus de jure prohibere Presbyteris, & Clericis ne Domi retineant famulas, nisi fuerint ab ipso approbatæ, & absque sua licentia: Sed hanc concedendo debet illam gratis expedire, ne unquam pusillis occasio detur dubitandi, Sacros Canones cohabitationem mulierum cum Clericis prohibuisse, ut exinde Episcopi quæstum faciant, ut monuit *Sacr. Congreg. Episcoporum. & Regular. Episcopum Bergomensem 22. Novembris 1593.*

Licentiæ Testimonium ferendi in Foro Laicali.

FORMULA III.

SUMMARIUM.

- 1 Clerici non possunt Testimonium judiciale perhibere in foro seculari sine licentia sui Prælati.
- 2 Licentia ferendi Testimonium Clericis conceditur in causis etiam criminalibus, in quibus pœna sanguinis, vel corporis afflictiva non imponitur, quando alii testes haberi non possunt.
- 3 Licentia Episc. removet impedimentum, sed non imponit obligationem.
- 4 Clericus non defert juramentum in manibus Judicis Laici.
- 5 Judex Laicus attentans, quod Clericus juret in suis manibus, potest tanquam usurpator jurisdictionis Ecclesiasticæ puniri.
- 6 Clericus spontè deponens sine licentia coram Judice Laico potest ab Episcopo puniri, sed ejus depositio valida est.
- 7 Amplius in Teste Religioso, nisi pars antea exciperet de defectu licentiæ.
- 8 Depositio Testis Religiosi sine licentia Superioris non probat.
In Urbe sufficeret licentia Eminentiss. Card. Vic. ibid.
- 9 Licentia Testimonium ferendi in Foro Laicali est gratis expedienda.

Dilecto Nobis in Christo N.

UT Testimonium in Foro seculari in Tribunali N. per acta N. Notarii in Causa vertente inter N. ex una, & N. ex altera parte, civiliter ferre possis, & valeas, dummodo articuli criminalitatem, infamiam, negativam, aut repulsam non contineant, & in manibus Vicarii nostri Generalis, aut alterius personæ Ecclesiasticæ juramentum de veritate dicenda suscipias, tenore præsentum licentiam concedimus. Datum &c.

N. Episcopus N.

Loco ✠ Sigilli.

N. Cancellarius Episcopalis.

AD-